

מחודדים

ת"ר ושננתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין ל.)

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשפייה
העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם
עליהם ויושיעם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה
לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלה ובזמן

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליון
341

דבר המערכת

"להסיר מכשול"

האם אתם חס וחלילה רוצים להיכשל במצות אכילת מצה פחות משיעור ? או לאכול מצה בערך כזית אבל לא כזית ממש? ובכך לבטל מצוה חביבה זו המזדמנת פעם אחת בשנה בלבד בוודאי שלא!!!!

בלי לקבל שכר לימוד התורה ! רק שכר הליכה וריצה ושכר 'אשרי יושבי ביתך' בידו, איך ימצא את עצמו מאוכזב ומתוסכל כשיעמוד לפני כסא הכבוד בתקוה שיקבל שכר על התמדת התורה כל ימי חייו, וימצא דף חשבון ריק ממצווה גדולה וחשובה זו ???

ובמסכת עבודה זרה (דף י"ז): פירשו חז"ל את הפסוק 'וימים רבים לישראל ללא אלהי אמת וללא כהן מורה וללא תורה', מאי ללא תורה, כל העוסק בתורה בלבד ואינו מתעסק במצוות, וגם להוציא הדין לאמיתו וההוראה כתקנה כאילו גם תורה אין לו (עפ"י גירסת ר"ח ורש"י שם).

'ושמרתם את המצות', דרשו חז"ל 'ושמרתם את המצוות', מרוב זהירות והשתדלות שבני ישראל עסוקים לקיים מצות מצה לכתחילה ובהידור רב בכל החומרות, צריך לקחת מוסר השכל לכל המצוות לקיים באופן ראוי ונכון, ובפרט מצות לימוד תורה שהוא כנגד כולם ואין סוף למתן שכרה, ובקל אפשר לחזור על הסיכום או לשמוע במערכת הטלפונית מסיכומי דף היומי 'מחודדים' ולקיים המצוה בהידור.

תכלית יציאת מצרים היא

'למען תהיה תורת ה' בפ"ך כי ביד חזקה הוציאה ה' ממצרים'

אבל בצער רב הרבה מאיתנו נכשלים עד כה בקיום מצות תלמוד תורה ולא יוצאים ידי חובה !!! לא משום מחמת חוסר יראת שמים אלא מחמת חוסר ידע.

האם ידעת שמצות תלמוד תורה נלמדת מהפסוק 'ושננתם לבניך', ופיר' שו חז"ל שמצוה היא שיהיו דברי תורה 'מחודדים' בפ"ך. וכן מביא הרמב"ם (ספה"מ מ"ע מצוה י"א) שזהו גדר המצוה. ורש"י (קידושין דף ל.) כתב, שפירושו ואופן קיומו הוא 'ושננתם' לשון שינון, והיינו חזור עליהם ובדוק בעומקם. נמצא שהלומד לימוד ואינו חוזר עליו לסכם ולחדד הרי חסר לו בקיום המצוה, ודומה ממש לזה האוכל בליל פסח מצה פחות מכזית! ולא יום אחד בשנה בלבד אלא כל יום ויום מימי חייו!

וכתב רש"י במסכת ברכות (דף ו'): על דברי חז"ל 'אגרא דפרקא ריהטא' - שעיקר קבול שכר הבריות הרצים לשמוע דרשה מפי חכם היא שכר הרי"צה, שהרי רובם אינם מבינים להעמיד גירסא לומר שמועה מפי הרב לאחר זמן, שיקבל שכר לימוד ! נורא ואיום ! אפשר להיות יושב אוהל הרבה שנים

אותם תרומות ומעשרות על פירות שיש לו בביתו ולא שכיח שיהא אבוד יותר מכדי חיסרון ומכר השומר, וכן אין לחשוש שמא לאחר שימכור השומר יעשה אותם הבעלים תרומות ומעשרות ממקום אחר כיון שאינו שכיח שהבעלים יעשו תרומות ומעשרות על פירות שבביתו, שאם הם טבל אין הבעלים משהה אותו בטבל ועושה אותם תרומות ומעשרות לפני שמוכר כיון שאינו מתקלקל יותר מכדי חיסרון אלא לאחר זמן מרובה [ומ"מ מוכר לכהנים בדמי תרומה בזול שמא עשו אותם הבעלים תרומה], **לרב נחמן בר יצחק** גם אם מתקלקל יותר מכדי חיסרון אסור לו למכור, שסובר שמתקלקל יותר מכדי חיסרון מיד ושמה ימכור לאלתר ויעשו אותם הבעלים תרומות ומעשרות על פירות שבביתו והפירות המופקדים אינם שלו ונמצא שאוכל טבל.

המפקיד יין והחמץ, שמן והבאיש, דבש והדבש. לרבי מאיר לא יגע בו אע"פ שהקנקנים מתקלקל כיון שאינו חושש להפסד מועט של הקנקן, **לחכמים** מוכרם וחוששים להפסד מועט. **שומר שמוכר פירות שמתקלקל** מוכר לאחרים ולא לעצמו שלא יחשדו בו שלוקח בזול, וכן גבאי צדקה ותמחוי בזמן שאין להם עניים לחלק פורטים ומוכרים לאחרים ולא לעצמם.

דף ל"ח - ע"ב

קרקע של שבוי, אם יש קול שמת מורידים קרוב הראוי ליורשו

**בבא מציעא דף ל"ח . יום שב"ק פרשת שמיני
כ"ז אדר ב' תשפ"ד**

**פירות אבודים בכדי חיסרון ויותר. הפסד מועט.
קרקע של שבוי או שהלכו הבעלים למדינת
הים.**

דף ל"ח - ע"א

משנה . המפקיד פירות אצל חברו ואבד כדרך חיסרון כשאר תבואות בעכברים או ריקבון, לת"ק לא יגע בהם, והטעם, לרב כהנא משום שאדם רוצה בקב שלו שעמל בהם יותר מתשעה קב של חברו, לרב נחמן בר יצחק משום שחוששים שמא עשאה המפקיד תרומות ומעשרות על פירות שיש לו בביתו, לרשב"ג [וכן דעת חכמים בברייתא] מוכרם בפני בית דין שהוא כמשיב אבידה לבעלים וחושש גם להפסד מועט בכדי חיסרון, והלכה, לרבי יוחנן כרשב"ג, לרב נחמן הלכה כחכמים.

המפקיד פירות אצל חברו לת"ק כיון שאסור לשומר למכור, מותר לו לבעל הבית לעשות אותם תרומות ומעשרות על פירות שיש לו בביתו.

פירות פיקדון שמתקלקלים יותר מדרך שאר פירות, לרבי יוחנן גם לת"ק אפשר למכור ואעפ"כ מותר לבעלים לעשות

מיתת אביהם שהרי אם היה שואל לבית דין לא היו נותנים לקרוב רשות לרדת לנכסי קטן, **אם היה גדול - לרבי אמי** שמין לאח שהשביח כאריס וכדין קרוב שירד לנכסי שבוי, **לרבי חסדא** אין שמין לו, משום שירד בלי ברשות בית דין.

**בבא מציעא דף מ'. יום ב' פרשת תזריע
כ"ט אדר ב' תשפ"ד**

יום זה יהי משקל כל חטאותי.

העבר נא צדקה ביום זה למען זיכוי

הרבים בסיכומי דף היומי 'מחודדים'

**המפקיד לחבירו פירות או יין ושמן ועירב.
האם לוקח מקבל שמרים.**

דף מ' - ע"א

משנה . המפקיד פירות אצל חבירו ועירב בפירותיו, ואינו יודע כמה הסתפק כשמחזיר למפקיד יפחות כמה שהם רגילים להחסיר מאכילת עכברים, לחיטים ואורז קלוף תשעה חצאי קב לכור, לשעורים ולדוחן תשעה קב לכור, לכוסמין וזרע פשתן בגבעולים ולאורז שאינו קלוף שלש סאין לכור.

המפקיד כמה כור פירות אצל חבירו, לת"ק כשמחזיר פוחת לו לפי המידה לכל כור ושנה, **לרבי יוחנן בן גורי** אינו פוחת אלא לכור אחד בלבד ומחזיר השאר, **לרבי יהודה** אם היה מידה מרובה לפחות עשרה כור אינו פוחת לו חסרונות אם הפקיד אצלו בימות הגורן שהחיטים יבשים והחזיר לו בימות הגשמים שהם נפוחות.

משנה . המפקיד יין אצל חבירו ועירב בינו, כשמחזיר לו יפחות כמה שבלעו בחבית, ואם טח החבית בשעווה או אם החבית נעשה מסוג קרקע שבולעת קצת, פוחת שתות. ואם טח אותם בזפת או מקרקע שבולע יותר, פוחת חומש.

המפקיד שמן אצל חבירו ועירב בשמנו, כשמחזיר לו פוחת לו שלשה לוג למאה לוג. לוג וחצי ממה שנבלע בחבית חדשה, ולוג וחצי משום שמרים באין השמן מזוקק.

המוכר בתשרי בשער תשרי שהוא זול לפי שיש בו שמרים גם בנותן לו שמן בניסן שאז השמן מזוקק הלוקח מקבל עליו פסולת הגרעינים שצפים על פני השמן, ואם מכר לו בניסן כשער ניסן אינו מקבל.

דף מ' - ע"ב

המוכר שמן לחבירו סתם בזמן בחזקת מזוקק ושקט שמריו, לרבי יהודה הלוקח מקבל עליו לוג ומחצה שמרים לכל מאה לוג **ולחכמים** אין הלוקח מקבל. **הטעם - לאביי** שרבי יהודה סובר שמותר לערב שמרים ולכן הלוקח מקבל עליו שמרים. ולדעת חכמים אסור לערב שמרים ולכן אין הלוקח מקבל שמרים, **לרבי פפא** לחכמים מותר לערב שמרים, ולכן אין הלוקח מקבל שמרים, והלוקח טוען כי ון שהיה בידך לערב בשעה שנתת לי ולא ערבת מחלת לי זכות שהיה לך ואתה חייב ליתן כל המידה. ולרבי יהודה אסור לערב ולכן הלוקח מקבל עליו שמרים, כיון שאסור לערב אם אינו פוחת לו לא ירוויח המוכר ועל דעת כן מכר לו.

במקומו של רבי יהודה מכרו חבית שהיה בו מ"ח מידות בששה זוז, רבי יהודה מכר ששה מידות בזוז, נמצא שבשלושים ושש מידות כבר היה לו לשלם על מקח, נחסר לו שמונה מידות מה שנבלע בקנקנים והרוויח ארבעה, אע"פ שמותר להשתכר יותר עד שתות והוא ח' מידות משום שהרוויח גם הקנקנים והשמרים, ואין בזה יותר משתות כיון שצריך לטרוח לשלם לכרוז או לנוקב החבית.

ואוכל ומוכר, ואם יבואו הבעלים קודם שיאכל יטול הקרוב כשאר אריסים, **אם שמעו שהבעלים באים** וקדם ותלש הרי זה זריז ונשכר, **לא שמעו שמת - לרבנן** אין מורידים קרוב לנכסיו לעבוד ולשמור עד שיבואו הבעלים ששמא לא יזבל הקרקע ויזרע תמיד ויכחיש וכן פסק רב, **לרשב"ג** מורידים ולא חושש שיכחיש כיון שאם יבואו הבעלים נותנים לו חלקו כאריס וכן פסק שמואל.

נכסים שעזבו הבעלים מדעת והלכו למדינת הים, וירד קרוב מוציאם מידו, כיון שהיה ביד הבעלים לצוות הורידו יורש לנכסים ולא ציווה משמע מזה שאינו רוצה.

**בבא מציעא דף ל"ט . יום א' פרשת תזריע
כ"ח אדר ב' תשפ"ד**

יום זה הוקדש להצלחת ר' ישראל בן
מרים לאה לשמירה וברכה וסייעתא
דשמיא בכל העינינים

האם הקרוב יכול לאכול הכל. בורח. להוריד
קטן ונכסי קטן. יש לו קרוב קטן וגדול. הבא
ממקום אחר והביא עדים.

דף ל"ט - ע"א

שבוי ששמעו שמת והורידו קרוב לנכסים הראוי
ליורשו, כיון שירד קרוב על דעת לאכול כל הפירות אוכל הכל ואינו צריך להשאיר לבעלים, **לא שמעו שמת** כיון שאינו סומך דעת שיסאר בידו (לרשב"ג ולרב) תיקנו חכמים ששמים לו כאריס, ושאר הפירות יהא מונח עד שיבואו הבעלים.

בורח משום שאין לו לפרוע מס, לא מורידים קרוב לנכסים כיון שיצא לדעת ובלי בהלה ולא ציווה בלכתו שירדו לנכסים, ומוכח שאין רצונו בכך, אבל **בורח משום שרוצים המלכות להורגו** שהרג נפש, מורידים.

שבוי שלא שמעו בו שמת והניח קמה לקצור, ענבים לבצור, תמרים לגדור, זיתים למסוק, בית דין מעמידים לזמן אפוטרופוס לנכסים ויהא שמור לבעלים, ואח"כ מורידים קרוב לנכסיו, ואין מעמידים אפוטרופוס קבוע שאין מעמידים אפוטרופוס לאנשים גדולים.

אין מורידין קטן לנכסי שבוי, גם קרוב מפני שמפסיד נכסים.
אין מורידין קרוב לנכסי קטן, שיאמר ששלו הוא מחלק הירושה והקטן אינו יודע למחות בו, גם באחים מן האב, וגם באחים מן האם שיאמר של אמו והבעל אכל פירות כדין נכסי מלוג, וגם בקרקע גם בביתם, ולא קרובו של קרובו שיאמר שמחזיק הנכסים לקרובו ולא לקטן, אפילו אם עשו שטר חלוקה כשחלקו מתחילה.
אין מחזיקים בנכסי קטן גם אם המשיך להחזיק בו שלשה שנים כשהגדיל, כיון שתחילת החזקה היה כשהיה קטן ולא ידע ששייך לאביו ואינו יודע למחות.

דף ל"ט - ע"ב

שבוי שיש לו קרוב גדול וקטן, לאביי מורידים את הגדול לחצי הנכסים ומעמידים אפוטרופוס לחצי הנכסים, משום ולא מורידים קטן וקרוב לנכסי שבוי, **לרבא** כיון שצריכים להעמיד אפוטרופוס לחצי הנכסים מעמידים אותו להיות אפוטרופוס לכל הנכסים.

הבא ממקום אחר ואומר ליורשים שהוא אח בירושה, כיון שבא להוציא עליו להביא ראיה, ואם היורש המוחזק גברא אלים והמוציא טוען שיש לו עדים ומפחדים להעיד כנגדו מוטל על המוחזק להביא ראיה שהבא להוציא אינו אחיו.

הביא עדים שהוא אח חולק בגוף הנכסים, בהיה קטן בשעה שאחים ירדו לנכסים חולק עמו גם בשבח שהשביח לאחר

האם צריך בהשבה דעת בעלים. האם שליחות יד צריכה חיסרון.

דף מ"א - ע"א

משנה . הגונב טלה מן העדר וסלע מן הכיס, לרבי ישמעאל מחזיר למקום שגנב ואינו צריך להודיע לבעלים, לרבי עקיבא צריך דעת בעלים ואם לא הודיע חייב באחריות.
המפקיד חבית אצל חבירו ולא יחדו לה הבעלים מקום מיוחד בבית שומר, וטלטל ונשבר מתוך ידו אם טלטל לצורכו חייב, לצורך הפיקדון פטור, אם משהניחה נשברה והטלטול היה לצורכה פטור, לצורכו לרבי ישמעאל שהשבה לא צריך דעת בעלים פטור, לרבי עקיבא שהשבה צריך דעת בעלים חייב, יחד לו הבעלים מקום אם לא החזירו לאותו למקום חייב גם לרבי ישמעאל.

שומר הנוטל פיקדון על מנת לשלוח בה יד במקצת ובסוף לא לקח, או שהופקדה אצלו בהמה ולקחה להשתמש בה שמתכחשת מחמת מלאכה ולא השתמש בה, לרבי יעקב בר אבא ורב כל זמן שלא חסר אינו חייב משום שליחות יד, לרב נתן בר אבא ולוי חייב גם על אונסים משום שליחות יד אינה צריכה חסרון, וכן סובר ר' יוסי בן נהוראי ורבא ולמדו כן מיתור דין בשליחות יד שכתוב בשומר חנם ובשומר שכר, וכן סובר רבא ולמדו מיתור בשליחות יד שכתוב בשומרים ואינו לומד דין שליחות יד מקל וחומר ששואל שמתמש בו מדעת וחייב על אונסים קל וחומר שומר שמתמש בה שלא מדעת, שדיו לבוא מן הדין להיות כנידון לפוטרו בבעליו עמו.

דף מ"א - ע"ב

שומר שלוקח פיקדון על מנת לגזול צריך השבה שנאמר בגזילה 'והשיב' [ואם יחד הבעלים מקום לפיקדון צריך להחזיר לשם כנ"ל], לקח על מנת לשלוח בו יד ולא חיסרה למ"ד שליחות יד אינה צריכה חיסרון הוא גזילה וצריך השבה, ולמ"ד שליחות יד צריכה חיסרון כל זמן שלא חיסר איננה בכלל שליחות יד והוא השבה, טלטל להביא עליה גוזלות ושואל שלא מדעת ולרב ששת הוא גזלן.

רועה שהניח עדר ובא לעיר בשעה שדרך הרועים להיכנס או שפחד ששמע קול אריה ובא זאב וטרף ארי ודרס פטור שהוא אונס, הניח עליה מקל והכישו ורצתה הוא שליחות יד במה שמתמש בה וקנה קניין גניבה בקניין משיכה [ולמ"ד שליחות יד צריכה חיסרון שהכחיש בהכאה] חייב גם על אונס, ואם הוריד המקל ממנה לפני שנאנס לרבי ישמעאל פטור שהרי במה שהוריד המקל הוא השבה וסובר שהשבה אינו צריך דעת בעלים.

שומר שמסר. כספים אין להם שמירה אלא בקרקע. סמוי מן העין. תחילתו בפשיעה וסופו באונס. מסר לרועה בלי שיניים.

דף מ"ב - ע"א

משנה . שומר שמסר פיקדון לבן ובת הקטנים ולא נעל בפניהם כראוי ונגנב חייב שלא שמר כדרך השומרים והוא פשיעה, מסר לאשתו לאמו ולבנו ובתו הגדולים פטור, שכל המפקיד על דעת שלא יהא נמנע השומר למסור לאנשי ביתו הגדולים שנאמנים לו.

המפקיד מעות אצל חבירו צרר בסודר והפשיל לאחריו ונגנב חייב, שכספים אין להם שמירה אלא בידו שנאמר 'וצרת הכסף בידך' או בקרקע, ואם הפקידו אצלו בערב שבת בין השמשות לא הטריחוהו רבנן לטומנו בקרקע, ואם שהה במוצאי שבת מלקבור חייב, ואם המפקיד צורבא מרבנן וחרד על הכוס במצות הבדלה פטור לקבור מייד במוצאי שבת, ובזמן ששכיח מגששים בקרקע אין להם שמירה אלא בקורות הגג, ובזמן ששכיח שוברי תקרה אין להם שמירה אלא בין שורות בניין הכותל, ועכשיו שמצוי מטפחי קירות למצוא חלל, אין להם שמירה אלא בכותל טפח סמוך לקרקע, או בטפח הסמוך לשמי קורה.

לעולם יהא כסף אדם מזומן בידו שיהא מזומן לו לקנות סחורה בשכר, וישליש מעותיו שליש בקרקע ושלש בפרקמטיא ושלש בידו.

אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, שנאמר 'יצו ה' אתך את הברכה באסמיק'.

ההולך למוד גורנו אומר יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתשלח ברכה במעשה ידינו, התחיל למוד אומר ברוך השולח ברכה בכרי הזה, מדד ואחר כך בירך הרי זו תפילת שווא שאין הברכה מצויה בדבר השקול והמדוד והמנוי אלא בדבר הסמוי מן העין.

טמן (מעות) פיקדון בצריף קטן שנעשה מערכות ושומר רק מגנבים ולא משריפה ונגנב, לרב יוסף - ללשון א' חייב משום תחילתו בפשיעה לעניין שריפה וסופו באונס, ללשון ב' פטור, שתחילתו בפשיעה וסופו באונס, ולהלכה חייב.

שומר שאינו זוכר איפה הניח הפיקדון, הוא פשיעה וחייב.

דף מ"ב - ע"ב

שומר שהפקיד מעות פיקדון לאמו ולא אמר לה שהוא פיקדון ולא הטמינה בקרקע אלא בארגז ונגנב, השומר נשבע שהפקיד המעות ביד אמו ויהא פטור כדין כל המפקיד על דעת שימסרנו לבני ביתו, ולא פשע במה שלא אמר לה שהוא פיקדון וצריכה להטמין בקרקע שעל ידי זה שסברה ששייך לבנה משמרתו ביותר, והיא נשבעת שהטמינה בארגז ונגנב.

אפוטרופוס שקנה שור ומסר לרועה, והרועה העמיד לפניו לאכול יחד עם שאר השוורים ולא אכל משום שלא היה לו שיניים ומת, כיון שהוא מקח טעות המוכר צריך להחזיר דמי השור לאפוטרופוס, [ואם האפוטרופוס לא מצא המוכר הרועה חייב לאפוטרופוס משום שהוא שומר שכר ומוטל עליו לראות אם השור אוכל], ואם המוכר מכר שור שלו אין טענה על הרועה שהרי ידע שאין לו שיניים, ואם המוכר הוא סרסור שקונה בהמות בשוק ואינו מכיר אם יש לשור שיניים יש למוכר טענה על הרועה [במקום האפוטרופוס] למה לא שמר על בהמה, ונשבע שלא ידע שלא היה לשור שיניים והרועה משלם דמי בשר בזול.

המפקיד לחבירו כשות ויש גם לשומר כשות והשומר אמר לפועל שיתן מכרי זה שהוא שלו לתוך השיכר ונתן מכשות של המפקיד השומר משלם כמה שנהגה, ואם לא נהנה כגון שנתקלקל השיכר השומר פטור כיון שאמר לפועל ליתן מכרי זה, והפועל פטור כיון שהשומר לא אמר לו תיתן רק מכרי זה ולא מכרי זה [של המפקיד].

פיקדון מעות אצל שולחני ובעל הבית וחנוני. כל הגזלנים משלמים כשעת הגזילה. הוקרה והוזלה.

דף מ"ג - ע"א

משנה . המפקיד מעות אצל שולחני צרור וחתום לא ישתמש בהם, [ללשנא קמא הוא הדין קשר משונה וללשנא

פרק רביעי - הזהב

משנה . מקח וממכר במטלטלים, אם משך הלוקח פירות התחייב לשלם דמים, אבל אם שילם דמים ולא משך פירות **לרבנן** המוכר והלוקח יכולים לחזור, אבל אמרו מי שפרע מאנשי דור המבול ודור הפלגה הוא עתיד להיפרע ממי שאינו עומד בדיבורו, **לרבי שמעון** יכול המוכר לחזור בו שהמקח והכסף בידו.

הלוקח דינר זהב בדינר כסף, לרבי בילדותו שמסתמא קיבלה כך מרבי מאיר שדינר זהב הוא המעות ודינר כסף הוא כפירות משום שהיותר חשוב נחשב למעות ומה שפחות חשוב נחשב לפירות ולכן אם משך אחד מהם דינר כסף [הפירות] התחייב לשלם דינר זהב אבל אם משך אחד מהם דינר זהב [המעות] לא התחייב ליתן דינר כסף ויכול לחזור בו, וכן דעת בית הלל [עי' בסמוך לעניין מעשר שני], וכן דעת תנא בברייתא [שמסער דינר של כסף לעניין פדיון הבן והוא אחד מעשרים וחמשה בדינר של זהב שדינר זהב קצוב מפני שהם המעות], וכן דעת רב אשי, **בזקנותו של רבי** סבר שדינר כסף הוא מעות שיוצא יותר בהוצאה ועובר לסוחר ודינר זהב הוא פירות שאינו יוצא כל כך בהוצאה.

דף מ"ד - ע"ב

משך הלוקח פרוטות נחושת התחייב לשלם דינר כסף, אבל אם שילם בדינר כסף לא קנה ולא התחייב לו המוכר פרוטות נחושת, שדינר כסף הוא מעות כלפי פרוטות נחושת ופרוטות נחושת הם פירות לגבי דינר כסף, למ"ד שגדר של מטבע תלוי במה שיוצא יותר בהוצאה דינר כסף יוצא בכל מקום ופרוטות נחושת אינו יוצא בכל מקום. ולמ"ד שדינר כסף הוא פירות ביחס לדינר זהב שגדר מעות תלוי במה שהם חשוב יותר מפירות הנקנה היינו דווקא כסף כלפי זהב שזהב חשוב יותר מכסף מה שאין כן כסף כלפי נחושת הכסף הוא המעות והוא יותר חשוב מנחושת.

הלואות סאה פירות לשלם סאה פירות אסור מדרבנן הואיל שהיוקר והזול תלוי בפירות ונמצא שאם הוקר משלם לו ריבית, ומותר רק אם היה ללווה מאותם פירות ברשותו בשעת ההלוואה שמקנה ללווה בשעת הלוואה פירות שברשותו, והוא הדין בהלוואת מטבע שדינם כפירות ולא כמעות וכגון הלוואת דינר כסף לצעירותו של רבי והלוואת דינרי זהב לזקנותו של רבי, [ועיין בסמוך דף מ"ה].

משך מעות שנפסל שהם פירות התחייב במעות יפות, משך מעות יפות לא קנה ולא התחייב מעות רעות, משך אסימון שהם מעות שעדיין אין עליהם צורה [פירות] התחייב לשלם מטבע, והוא הדין בכל מטלטלים.

המחלל פירות מעשר שני בסלעים של כסף, לבית שמאי לא יחליף על דינר זהב להקל משאוי מעליו, שסוברים שדינר כסף הם מעות וסלע זהב הם הפירות ואין מחללים מעות מעשר שני על פירות שנאמר 'ונתתה בכסף וצרת הכסף בידך והלכת וכו' [והיינו ללישנא קמא ועיין תחילת דף מ"ה: ללישנא בתרא], **ובית הלל** מתירים שסוברים שדינר זהב הם מעות ודינר כסף הם פירות ומחללים פירות על מעות.

חילול פירות מעשר שני בסלע זהב לבית שמאי, נחלקו רבי יוחנן וריש לקיש אם מודים בית שמאי שמחלל כמו שסוברים בית הלל שמחלל מעשר שני בסלעים של כסף והם מטבעות כלפי פירות אע"פ שהם פירות כלפי דינר זהב, והוא הדין לבית שמאי אע"פ שדינר זהב הוא פירות כלפי סלע של כסף אבל כלפי פירות עצמם הם מטבעות או שסלע זהב נחשב פירות אפילו ביחס לפירות ממש.

בתרא איבעיא, לפיכך אם אבדו אינו חייב באחריות, אם היו מותרים ישתמש בהם לפיכך באבדו חייב באחריות, **לרב הונא** דינו כשואל וחייב על אונסים, **לרב נחמן** דינו כשומר שכר ואינו חייב על אונסים (אם לא השתמש בהם).

המפקיד מעות אצל בעל הבית בין צרורים ובין מותרים לא ישתמש בהם, **חגוני - לרבי מאיר** דינו כבעל הבית, **לרבי יהודה** כשולחני.

משנה . הגוזל חבית יין שהיה שווה זוז ונהיה לארבעה, 'לרבה' בשבר או שתאו משלם ארבעה שהרי אם היה בעין היה מחזיר ונמצא שגזלו באותו שעה וכל הגזלנים משלמים כשעת הגזילה, אם נשבר מאליו משלם זוז שאין מחייבים אלא על שעת הגזילה.

השולח יד בפיקדון להשתמש בו במקצת הרי הוא גזול בכולו, ואם הוא בעין מחזיר ואומר הרי שלך לפניך, אם נתייקר לאחר ששלח בו יד והוציאו מן העולם משלם כשעת היוקר [וכדין רבה כנ"ל], אם הוזל לאחר ששלח בו יד קודם שחיסר תלוי במחלוקת אם שליחות יד צריכה חיסרון, אם לקח להשתמש בו בלי חיסרון לרבה שואל שלא מדעת הוא גזול, ואם הוזל משלם כמו שהיה שווה מתחילה.

דף מ"ג - ע"ב

הגוזל רחל וגזזה או התעברה וילדה, לרבי מאיר משלם אותה וגזזתיה [וכן הוא שיטת בית שמאי במשנה], **לרבי יהודה** משלם כשעת הוצאה מבית בעלים [וכן הוא דעת בית הלל במשנה].

השולח יד בפיקדון והוקרה והזילה, לרבי עקיבא משלם כמו שהוא שווה בשעת התביעה בדין, שנאמר 'ביום אשמתו' ביום שהוא מתחייב לו, אם יש עדים שראוהו ששולח יד - **לרבי יהודה** **אמר שמואל** משלם שווי כאותו יום, **לרב אסי** **אמר רבי יוחנן** משלם כשעת התביעה וביום אשמתו הוא יום שבית דין מחייבים אותו. **הלכה, לרב יהודה** **אמר שמואל** הלכה כרבי עקיבא, לרבי יוחנן גם אם יש עדים שהחזיר, וכן גם אם החזירו למקומו ולא כרבי ישמעאל שאם החזיר אינו צריך דעת בעלים, **לרבה** הלכה כבית הלל ומשלם כשעת הגזילה.

בבא מציעא דף מ"ד . יום ו' פרשת תזריע
ד' ניסן תשפ"ד

שליחות יד במחשבה. נטל רביעית ונשבר או החמיץ. דינר כסף וזהב. הלוואת סאה בסאה.

חילול פירות מעשר שני בסלע כסף או זהב.

דף מ"ד - ע"א

משנה . שומר שאמר בפני עדים אקח פיקדון לצורכי, לבית שמאי חייב באונסים שנאמר 'על כל דבר פשע' שחייב על מחשבה כמעשה, **לבית הלל** אינו חייב עד שישלח בו יד, ועל כל דבר פשע - לחייב גם בשליחות ולא אומרים אין שליח לדבר עבירה.

היטה חבית ונטל ממנה רביעית ונשברה, (כלי הגבהה) אינו משלם אלא רביעית ולא חייב משום שליחות יד על כולו עד שיעשה בו קניין בכולו, **החמיץ** חייב בהכל משום מזיק בידים שדרך יין להחמיץ בכלי חסר.

הגביה חבית יין ליטול ממנה רביעית גם שלא נטל כלום ונשבר חייב על כל החבית, גם למ"ד שליחות יד צריכה חיסרון, שרביעית יין שרוצה לגזולה אינה משתמרת אלא בכלי מלא והוא שואל על כל החבית, ואיבעיא אם הגביה ארנק ליטול ממנה דינר ולא הוציא הדינר מהארנק, האם דומה ליין שאינו משתמר אלא בכל החבית וגם הדינר אינה משתמרת בפני עצמה, או שאינו דומה ליין שאין הדינר משתמר יותר בכיס מלא שאינו נוח לאבד כדינר יחיד.

הדרן עלך פרק המפקיד

יסודי

חסכוני

היימיש